ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 52.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 1-го Іюля — 1838 — Wilno. Piątek. 1-go Lipca.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 22-го Іюня.

Въ ночи съ 13-го на 14-е число Іюня въ первомъ часу, Государь Императоръ изволилъ отправиться изъ Александріи въ путь къ Варшавѣ, чрезъ Динабургъ и Ковно.—Въ Динабургѣ Его Императорское Величество останавливался самое короткое время: былъ въ соборной церкви, и, осмотрѣвъ крѣпостныя работы отправился далѣе, и прибылъ благополучно въ крѣпость Новогеоргїевскъ, 17-го числа, въ часъ по полуночи.

17-го числа, Его Величество, въ десять часовъ утра, изволилъ быть въ соборѣ, и потомъ осматривалъ крѣпостныя работы, обширныя предположенія которыхъ и отличнѣйшее исполненіе звслужили совершенное одобреніе Государя Императора.

Къ обѣденному столу Его Величества приглашены были, прибывшіе въ Варшаву къ предстоящимъ смотру и маневрамъ войскъ: Эрцъ-Герцогъ Фердинандъ, Прусскіе Генералы *Грольманъ* и *Эльстеръ*, и состоящіе при нихъ Штабъ и Оберъ-Офицеры; равно всѣ Генералы въ Новогеоргіевскѣ находившіеся.

Послѣ обѣда, Его Императорское Величество вторично изволилъ осматривать во всей подробности крѣпость, вмѣстѣ съ Эрцъ-Герцогомъ и прочими иностранными посѣтителями, а въ 10 часовъ вечера, отправился въ Варшаву, куда и прибылъ благополучно въ 12 часовъ, при многочисленномъ стеченіи народа.

Городъ былъ иллюминованъ.

Изъ замка Фюрстенштейна получены, отъ 15 (27) Іюня, слѣдующія извѣстія:

„11 (23) числа сего Іюня, во второмъ часу по полудни Государыня Императрица съ Ея Императорскимъ Высочествомъ Великою Княжною Александрою Николаевною, изволила отправиться въ Эрдмансдорфъ, для свиданія съ Его Величествомъ Королемъ Прусскимъ. Въ тотъ же день вечеромъ, Ея Величество прибыла въ Фишбахъ, и остановилась въ замкѣ Принца Вильгельма, брата Короля, а сегодня, въ 2½ часа по полудни, возвратилась благополучно опять въ Фюрстенштейнъ, въ сопровожденіи Принцессы Луизы Нидерландской.

Здоровье Ея Императорскаго Величества, равно и Ея Высочества Великой Княжны, благодаря Бога, весьма хорошо." (*Спб. В.*)

Высочайшимъ именнымъ Указомъ, даннымъ Капитулу Россійскихъ Императорскихъ и Царскихъ Орденовъ, въ 6-й день сего Іюня, Старшій Столоначальникъ Департамента Внутреннихъ сношеній Министерства Иностранныхъ Дѣлъ, Коллежскій Совѣтникъ *Энгельбахъ*, Всемилостивѣйше пожалованъ *знакомъ Ордена Св. Анны второй степени, украшеннымъ Императорскою Короною.*

— По представленію Министра Народнаго Просвѣщенія Директоръ Митавской Гимназіи и Училищъ Курляндской Губерніи, Коллежскій Ассессоръ *Чашниковъ* въ уваженіи трудовъ и отличнаго усердія, Всемилостивѣйше пожалованъ въ 9-й день сего

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Sankt-Petersburg, 22-go Czerwca.

W nocy z 13-go na 14-ty Czerwca o godzinie 1-szej, Cesarz Jego Mość raczył wyjechać z Alexandryi w podróż do Warszawy, przez Düneburg i Kowno.— W Düneburgu Najjaśniejszy Pan zatrzymał się bardzo krótko: był w sobornej cerkwi, i, obejrzawszy roboty twierdzy, wyjechał dalej, i przybył szczęśliwie do twierdzy Nowogeorgiewsk, dnia 17-go, o godzinie 1-szej z północy.

D. 17-go, Najjaśniejszy Pan, o godzinie 10-tej zrana, raczył bydź w soborze, a potém oglądał roboty twierdzy, których rozległe projekta i wykonanie zasłużyły na zupełną pochwałę Cesarza Jego Mości.

Do stołu Jego Cesarskiej Mości zaproszeni byli, przybyli do Warszawy na zbliżający się przegląd i manewry wojsk: Arcy-Xiąże Ferdynand, Jenerałowie Pruscy: *Grollmann* i *Elster*, oraz będący przy nich Stabs i Ober-Oficerowie, tudzież wszyscy Jenerałowie, znajdujący się w Nowogeorgiewsku.

Po obiedzie, Jego Cesarska Mość powtórnie raczył oglądać we wszystkich szczegółach twierdzę, razem z Arcy-Xięciem i innymi gośćmi cudzoziemskiemi, a o godzinie 10-tej wieczorem, wyjechał do Warszawy, dokąd też przybył szczęśliwie o godzinie 12-tej, w śród zgromadzenia nader licznego ludu.

Miasto było oświecone.

Z zamku Fürstenstein otrzymane, pod 15 (27) Czerwca, następujące wiadomości:

„D. 11 (23) teraźniejszego Czerwca, o godzinie 2-rej z południa Najjaśniejsza Cesarzowa Jej Mość z Jej Cesarską Wysokością Wielką Xiężniczką Alexandrą Nikołajewną, raczyła wyjechać do Erdmannsdorfu, dla widzenia się z Najjaśniejszym Królem Pruskim, tegoż dnia wieczorem przybyła do Fischbachu, i stanęła w zamku Xięcia Wilhelma, brata Królewskiego, a dzisia, o pół do 3-ciej z południa, powróciła szczęśliwie do Fürstensteinu, w towarzystwie Xiężny Ludwiki Niderlandzkiej.

Zdrowie Najjaśniejszej Cesarzowej Jej Mości, i Jej Cesarskiej Wysokości Wielkiej Xiężniczki, Bogu dzięki, cale dobre." (*G.S.P.*)

Przez Najwyższy Imienny Ukaz, do Kapituły Rossyjskich Cesarskich i Królewskich Orderów, dnia 6-go ter. Czerwca, Starszy Naczelnik Stołu Departamentu Wewnętrznych stosunków Ministeryum Spraw Zewnętrznych, Radźca Kollegialny *Engelbach*, Najłaskawiej udarowany *znakiem Orderu Św. Anny drugiego stopnia, Cesarską koroną ozdobionym.*

— Po przedstawieniu Ministra Narodowego Oświecenia Dyrektor Gimnazyum Mitawskiego i Szkół Gubernii Kurlandzkiej, Assesor Kollegialny *Czesznikow* z uwagi na prace i odznaczającą się gorliwość, dnia 9-go ter. Czerwca, Najłaskawiej mianowany Kawalerem *Or-*

Іюня Кавалеромъ *Ордена Св. Анны 3 степени.*

— Государь Императоръ, по положенію Комитета Гг. Министровъ, въ слѣдствіе представленія Г. Министра Народнаго Просвѣщенія въ 31 день минувшаго Мая Высочайше повелѣть соизволилъ: Почетныхъ Смотрителей Уѣздныхъ Училищъ въ сіе званіе изъ отставныхъ чиновниковъ, до изданія положенія 25 Іюня 1834 года (о производствѣ въ чины по гражданской службѣ) произвесть въ одинъ чинъ, слѣдующій за тѣмъ, съ коимъ они были отставлены, за выслугу 6 лѣтъ, на основаніи Высочайшаго указа 10 Февраля 1819 года, если впрочемъ по новымъ правиламъ не будетъ имъ слѣдовать производство за кратчайшіе сроки.

— Вице-Директоръ Департамента Путей Сообщенія и Публичныхъ Зданій, Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ *Сушковъ* уволенъ (Іюня 3), согласно желанію его, отъ сей должности, съ повелѣніемъ причислить его къ Министерству Внутреннихъ Дѣлъ.

— Управляющему Временною Контрольною Коммиссіею по части Провіантской, Дѣйствительному Статскому Совѣтнику *Вындомскому*, Всемилостивѣйше повелѣно (6 Іюня) быть Членомъ Департамента Удѣловъ, съ производствомъ ему жалованья по штату и по четыре тысячи рублей въ годъ столовыхъ денегъ.

— Отставному Гвардіи Капитану *Гессе* и состоящему въ вѣдомствѣ Министерства Внутреннихъ Дѣлъ, Коллежскому Совѣтнику *Хорошкевичу*, Всемилостивѣйше повелѣно быть Вице-Губернаторами: первому Полтавскимъ съ переименованіемъ его въ Надворные Совѣтники, а послѣднему Могилевскимъ. (*Спб. В.*)

На подлинномъ Собственною Его Императорскаго Величества рукою написано:

Въ С. Петербургѣ. „*Быть по сему.*"
20-го Апрѣля, 1838 года.

Мнѣніе Государственнаго Совѣта.

Государственный Совѣтъ, въ Департаментѣ Экономіи и въ Общемъ Собраніи, разсмотрѣвъ представленіе Министра Государственныхъ Имуществъ о соглашеніи соотвѣтствующихъ статей Свода Устава объ арендныхъ и старостинскихъ имѣніяхъ и Свода Законовъ Гражданскихъ, относительно пріема билетовъ кредитныхъ установленій въ обеспеченіе казны по подрядамъ, поставкамъ и проч. *мнѣніемъ положилъ*: для устраненія впредь всякихъ недоразумѣній по сему предмету, а равно для сохраненія единообразія въ правилахъ и для огражденія Банковаго кредита, постановить слѣдующее:

1., Въ отмѣту статей: 74, 75, 76 и 77 Свода учрежденій и Уставовъ объ арендныхъ и Старостинскихъ имѣніяхъ (т. VIII.) содержащіяся въ статьяхъ 1062 и 1063 Свода Заковъ Гражданскихъ (Т. X.) правила о представленіи залоговъ по подрядамъ, поставкамъ и содержанію казенныхъ оброчныхъ статей, распространить въ равной мѣрѣ и на залоги, представляемые въ обеспеченіе казны по содержанію арендныхъ и старостинскихъ имѣній.

И 2., Въ тѣхъ случаяхъ, когда заключающіяся въ билетахъ кредитныхъ установленій суммы подлежать будутъ, за неисправность содержателей, обращенію на возмѣщеніе казны, билеты же окажутся принятыми по неправильному толкованію 77 статьи, не только безъ полныхъ передаточныхъ, но даже и безъ обыкновенныхъ бланковыхъ надписей, поступать по точной силѣ Высочайше утвержденнаго 6 Ноября 1835 года мнѣнія Государственнаго Совѣта, требуя учиненія на таковыхъ билетахъ надлежащихъ надписей отъ лица, которому принадлежатъ самые билеты.

Подлинное подписалъ: *Предсѣдатель Государственнаго Совѣта, Графъ И. Васильчиковъ* (Опубл. 6-го Іюня с. г.)

— Государь Императоръ, по положенію Комитета Гг. Министровъ 3 истекшаго Мая, Высочайше повелѣть соизволилъ: объявить повсемѣстно чрезъ Правительствующій Сенатъ, въ поясненіе продолженія Св. Зак. Т. 3. Устава о пенсіяхъ статьи 1397, въ коей сказано: „правомъ на пособія не пользуются дѣти чиновниковъ, достигшія совершеннолѣтія мужескій полъ восемьнадцати лѣтъ," что тутъ должно разумѣть достиженія не восемьнадцати лѣтъ, а восемьнадцатато года, т. е. семьнадцати лѣтъ. (Опубл. 7-го Іюня с. г.)

— Правительствующій Сенатъ, въ Общемъ Собраніи первыхъ трехъ Департаментовъ, слушали: *во-первыхъ*, предложенное Господиномъ Министромъ Юстиціи, Тайнымъ Совѣтникомъ и Кавалеромъ Дмитріемъ Васильевичемъ Дашковымъ, къ надлежащему исполненію, Высочайше утвержденное мнѣніе Государственнаго Совѣта, слѣдующаго содержанія: Государственный Совѣтъ, въ Департаментѣ Законовъ и въ Общемъ Собраніи, разсмотрѣвъ докладъ Общаго Собранія первыхъ трехъ Департаментовъ Правительствующаго Сената по вопросу: слѣдуетъ ли, при пе-

deru Sw. Anny 3-go stopnia.

— Cesarz Jego Mość, po nastałém postanowieniu Komitetu PP. Ministrów, na skutek przedstawienia P. Ministra Narodowego Oświecenia, w dniu 30-m zeszłego Maja, Najwyżej rozkazać raczył: Honorowych Dozorców Szkół Powiatowych, naznaczonych na ten urząd z urzędników odstawnych, przed wydaniem ustawy 25 Czerwca 1834 roku (o podnoszeniu do rang w służbie cywilnej) podnieść do jednej rangi, następnej po tej, w której oni otrzymali odstawkę, za wysługę 6-ciu lat, na osnowie Najwyższego Ukazu 10-go Lutego 1819 go roku, jeżeli zresztą podług nowych prawideł nie będzie im należało podniesienie do rangi za krótsze okresy.

— Vice-Dyrektor Departamentu Dróg Kommunikacyi i Publicznych Budowli, Rzeczywisty Radźca Stanu *Suszkow*, uwolniony (3-go Czerwca), na własną prośbę, od tego obowiązku, z rozkazaniem przyłączyć go do Ministeryum Spraw Wewnętrznych.

— Zarządzającemu Czasową Kommissyą Kontrolną w wydziale Prowiantskim, Rzeczywistemu Radźcy Stanu *Wyndomskiemu*, Najłaskawiej rozkazano (6 go Czerwca) bydź Członkiem Departamentu Udziałów, z wydawaniem mu płacy, podług etatu i po cztery tysiące rubli rocznie pieniędzy stołowych.

— Odstawnemu Kapitanowi Gwardyi *Hesse* i zostającemu w wiedzy Ministeryum Spraw Wewnętrznych, Radźcy Kollegialnemu *Choroszkiewiczowi*, Najłaskawiej rozkazano bydź Vice-Gubernatorami: pierwszemu Połtawskim, z przemianowaniem go na Radźcę Dworu, a ostatniemu Mohylewskim. (*G.S.P.*)

Na autentyku Własną Jego Cesarskiej Mości ręką napisano:

W St. Petersburgu, „*Ma bydź podług tego.*"
20-go Kwietnia 1838 roku.

Opinia Rady Państwa.

Rada Państwa, na Departamencie Ekonomii i na Powszechném Zebraniu, rozpatrzywszy przedstawienie Ministra Majątków Państwa o zgodzeniu odpowiednich artykułów Połączenia Ustawy o majątkach arendownych i starościńskich i Połączenia Praw Cywilnych, względnie przyjmowania biletów kredytowych ustanowień dla zabezpieczenia skarbu w podradach, dostarczeniach i t. d. *przez opinią postanowiła*: dla uchylenia nadal wszelkich niewyrozumień w tej rzeczy, a również dla zachowania jednostajności w prawidłach i dla zapewnienia kredytu Bankowego, postanowić, co następuje:

1) Na odmianę artykułow: 74, 75, 76 i 77 Połączenia Urządzeń i Ustaw o majątkach arendownych i starościńskich (t. VIII), zawierające się w artykułach 1,062 i 1,063 Połączenia Praw Cywilnych (T. X) prawidła o dawaniu na ewikcyą w podradach, dostarczeniach i dzierżawieniu skarbowych artykułów czynszowych, rozciągnąć w równej mierze i na ewikcye, składane dla zabezpieczenia skarbu w dzierżawieniu majątkow arendownych i starościńskich.

I 2) W tych zdarzeniach, kiedy zawierające się w biletach kredytowych ustanowień summy będą ulegały, za nieakuratność dzierżawców, obróceniu na zaspokojenie skarbu, a bilety okażą się przyjętemi podług niezgodnego z prawidłami tłómaczenia 77-go artykułu, nie tylko bez zupełnych przelewnych, ale nawet bez zwyczajnych napisów blankowych, postępować podług istotnej mocy Najwyżej utwierdzonej 6-go Listopada 1835 roku Opinii Rady Państwa, żądając zrobienia na takowych biletach należytych napisów od osoby, do której same bilety należą.

Autentyk podpisał: *Prezydent Rady Państwa Hrabia I. Wasilczykow.* (Opub. 6 Czerwca t. r.)

— Cesarz Jego Mość, po nastałém postanowieniu Komitetu PP. Ministrów 3-go zeszłego Maja, Najwyżej rozkazać raczył: ogłosić w całém Państwie przez Rządzący Senat, na objaśnienie dalszego ciągu Połączenia Praw T. 3 Ustawy o pensyach artykułu 1,397, w której powiedziano: „prawa na wsparcie nie używają dzieci urzędników, które doszły pełnoletności płeć męzka ośmnastu lat," że tu należy rozumieć dójście, nie ośmnastu lat, ale roku ośmnastego, to jest lat siedmnastu. (Opub. 7 Czer. t. r.)

— Rządzący Senat na Połączoném Zebraniu pierwszych Departamentów, słuchali: *naprzód*, przełożonej przez P. Ministra Sprawiedliwości, Radźcę Tajnego i Kawalera Dymitra Wasilewicza Daszkowa, do należytego wypełnienia, Najwyżej utwierdzonej Opinii Rady Państwa, brzmienia następującego: Rada Państwa, na Departamencie Praw i na Powszechném Zebraniu, rozpatrzywszy przełożenie Połączonego Zebrania pierwszych trzech Departamentów Rządzącego Senatu w rzeczy zapytania: czy należy, przy przejściu włościan skarbowych do stanu kupieckiego, policzać do tego stanu,

реходѣ казенныхъ поселянъ въ купцы, причислять въ сіе сословіе, по платежу податей, принадлежащихъ къ ихъ семействамъ родственниковъ, умершихъ въ крестьянскомъ званіи?—*мнѣніемъ положилъ*: опредѣленіе Правительствующаго Сената, въ семъ докладѣ изложенное, утвердить. На ономъ мнѣніи написано: Его Императорское Величество воспослѣдовавшее мнѣніе въ Общемъ Собраніи Государственнаго Совѣта по вопросу: слѣдуетъ ли, при переходѣ казенныхъ поселянъ въ купцы, причислять въ сіе сословіе, по платежу податей, принадлежащихъ къ ихъ семействамъ родственниковъ, умершихъ въ крестьянскомъ званіи? Высочайше утвердить соизволилъ и повелѣлъ исполнить. (Подписалъ:) *Предсѣдатель Государственнаго Совѣта*, *Графъ И. Васильчиковъ*. 25 Апрѣля 1838 года, и *во-вторыхъ*, справку, по коей оказалось, что по означенному дѣлу, внесенному изъ 1-го Департамента Правительствующаго Сената на основаніи Свода Законовъ Тома 1 Учреж. Госуд. ст. 471, въ Общемъ онаго Собраніи состоялось опредѣленіе въ слѣдующей силѣ: Орембургская Казенная Палата, при запискѣ въ 1834 году вдовы Татарки Махмутовой съ сыновьями ея, въ томъ числѣ однимъ умершимъ, въ Стерлитамакское купечество, не находя въ законахъ опредѣлительныхъ правилъ въ отношеніи того, чтобы изъ семействъ поселянъ, переходящихъ въ купечество, оставлять въ прежнемъ званіи умершихъ, предположили и умершаго сына Махмутовой, вмѣстѣ съ прочими, причислить въ купечество. Общее Собраніе первыхъ трехъ Департаментовъ Правительствующаго Сената, разсмотрѣвъ дѣло сіе, и примѣняясь къ ст. 152-й Свода Устава о податяхъ (т. V), по силѣ коей остаются впредь до ревизіи въ мѣщанскомъ окладѣ умершіе въ мѣщанствѣ родственники мѣщанъ, переходящихъ въ купечество, находитъ, что подобно сему и съ переходомъ казенныхъ поселянъ въ купцы, не должны быть перечисляемы въ сіе сословіе принадлежащіе къ ихъ семействамъ родственники, умершіе въ крестьянскомъ званіи, и по сему, согласно съ мнѣніемъ Г. Министра Финансовъ и заключеніемъ 1-го Департамента Сената, полагаетъ постановить на будущее время правиломъ: при переходѣ казенныхъ поселянъ въ купцы, не причислять въ сіе сословіе принадлежащихъ къ ихъ семействамъ родственниковъ, умершихъ въ кретьянскомъ званіи, а обязывать переходящаго въ купечество платить за нихъ, до новой ревизіи, подати въ томъ единственно количествѣ, какое закономъ по званію умершаго опредѣлено; но какъ настоящее положеніе послужитъ дополненіемъ къ вышеприведенной 152-й ст. Свода Устава о податяхъ Т. V-го, то на приведеніе онаго въ исполненіе испрашивало Высочайшаго соизволенія всеподданнѣйшимъ Его Императорскому Величеству докладомъ. (Опубл. 6-го Іюня с. г.) (*С. В.*)

— Г. *Марокетти*, Докторъ Императорскаго С. Петербургскаго Театральнаго Училища, предполагая приступить къ изданію въ свѣтъ своего сочиненія о предохранительномъ леченіи бѣшенства, происходящаго отъ укушенія собакъ (hydrophobia), о которомъ онъ объявлялъ уже въ 1820 году, просилъ насъ довести объ этомъ до свѣдѣнія нашихъ читателей. Г. Марокетти почтетъ себя весьма обязаннымъ, если Гг. Медики, занимавшіеся этимъ предметомъ, сообщатъ ему свои замѣчанія, которыя бы могли войти въ составъ его сочиненія. (*Спб. В.*)

Варшава, 20-го Іюня.

18 (30) Іюня, Государь Императоръ изволилъ присутствовать на парадѣ войскъ 4-го пѣхотнаго корпуса, расположенныхъ лагеремъ подъ Варшавою, кои проходили предъ Его Императорскимъ Величествомъ церемоніальнымъ маршемъ. Его Королевское Высочество Эрцъ-Герцогъ Фердинандъ, находившійся на этомъ парадѣ, лично провелъ предъ Его Величествомъ Гусарскій полкъ, коего онъ есть Шефомъ. По возвращеніи изъ лагеря, Государь Императоръ изволилъ посѣтить Ея Свѣтлость Княгиню Варшавскую, а предъ вечеромъ осматривалъ Александровскую цитадель.

Вчера по утру, въ Лазенковскомъ дворцѣ, имѣли счастіе быть представленными Его Императорскому Величеству, Намѣстникомъ Царства, Епископы, Члены Государственнаго Совѣта и Совѣта Управленія. Потомъ, Его Величество изволилъ слушать Божественную литургію въ здѣшней Соборной церкви. По полудни, Лазенковская роща наполнена была жителями Варшавы обоего пола. На тамошнемъ амфитеатрѣ данъ былъ спектакль, окончившійся потѣшными огнями; при чемъ вся Лазенковская роща прекрасно освѣщена.

Радостное пребываніе среди насъ возлюбленнаго Монарха, дало новую жизнь нашему городу. Всѣ улицы и мѣста, гдѣ ожидается присутствіе Государя Императора, всегда наполнены множествомъ народа,

względnie płacenia podatków, należących do ich rodzin, krewnych, w włościańskim stanie zmarłych?— *przez opinią zamierzyła*: postanowienie Rządzącego Senatu, w przełożeniu tém opisane, utwierdzić. Na tej opinii napisano: Jego Cesarska Mość nastałą opinią na Powszechném Zebraniu Rady Państwa w rzeczy zapytania: czy należy, przy przechodzeniu włościan skarbowych na kupców, przyłączać do tego stanu, względnie płacenia podatków, należących do ich rodzin krewnych, we włościańskim stanie zmarłych? Najwyżej utwierdzić raczył i rozkazał wypełnić. (Podpisał:) *Prezydent Rady Państwa*, *Hrabia I. Wasilczykow*. 25-go Kwietnia 1838 roku, i *powtóre*, sprawki, z której okazało się, że w pomienioném dziele, wniesioném z 1-go Departamentu Rządzącego Senatu na osnowie Połączenia Praw Tomu I Urządzeń Państwa artykuł 471, na Powszechném jego Zebraniu nastało postanowienie brzmienia następującego: Orenburska Izba Skarbowa, przy zapisaniu w roku 1834 wdowy Tatarki Machmutowej z jej synami, w tej liczbie jednym zmarłym, do kupiectwa Sterlitamakskiego, nie znajdując w prawach wyraźnych prawideł na to, ażeby z rodzin włościan, do stanu kupieckiego przechodzących, zostawiać w poprzedniczym stanie zmarłych, zamierzyła i zmarłego syna Machmutowej, razem z innymi, policzyć do stanu kupieckiego. Połączone Zebranie pierwszych trzech Departamentów Rządzącego Senatu, rozpatrzywszy rzecz tę, i stosując się do 152-go artykułu Połączenia Ustawy o podatkach (T. V), na mocy którego pozostają na przyszłość do rewizyi w stanie mieszczańskim zmarli w mieszczaństwie krewni mieszczan, na kupców przechodzących, znajduje, że podobnie temu i z przejściem włościan skarbowych na kupców, nie powinni bydź przenaszani do tego stanu należący do ich rodzin krewni, we włościańskim stanie zmarli, a zatém, zgodnie z opinią P. Ministra Skarbu i wnioskiem 1-go Departamentu Senatu, podaje postanowić na czas przyszły za prawidło: przy przechodzeniu włościan skarbowych na kupców, nie zapisywać do tego stanu należących do ich rodzin krewnych, w stanie włościańskim zmarłych, ale zobowiązywać przechodzącego do stanu kupieckiego płacić za nich, do nowej rewizyi, podatki w tej jedynie ilości, jaka prawem stosownie do stanu zmarłego jest postanowiona; ale że niniejsze postanowienie posłuży za dopełnienie do wyżej przytoczonego 152-go artykułu Połączenia Ustawy o podatkach T. V-go, przeto na przywiedzenie jego do wypełnienia uprosiła o Najwyższe zezwolenie przez najuniżeńsze Jego Cesarskiej Mości przełożenie. (Opub. 6-go Czerwca t. r.)

—P. *Marochetti*, Doktor Cesarskiej S. Petersburskiej Szkoły Teatralnej, mając przystąpić do wydrukowania dzieła swego o sposobie ochraniającém leczenia wścieklizny, pochodzącej od ukąszenia psów (hydrophobia), o którém już on ogłaszał w roku 1820, prosił nas podać to do wiadomości naszych czytelników. P. *Marochetti* bardzo będzie obowiązanym, jeżeli PP. Medycy, tym przedmiotem zajmujący się, udzielą mu swoich postrzeżeń, któreby mogły wejśdź do składu jego dzieła.

(*G.S.P.*)

Warszawa, 20-go Czerwca.

Dnia onegdajszego stojące obozem pod Warszawą wojska, składające korpus czwarty, przeciągnęły w paradzie przed Jego Cesarską Mością. J. Ces. Wys. Arcy-Xiąże Ferdynand obecny temu obrzędowi, przeprowadził przed Najjaśniejszym Panem półk huzarów, którego jest Szefem. Wracając z obozu, Jego Cesarska Mość odwiedził JO. Xiężnę Warszawską, wieczorem zaś zwiedził cytadellę Alexandrowską.

Dnia wczorajszego rano, Biskupi, Członkowie Rady Stanu i Rady Administracyjnej Królestwa mieli zaszczyt być przedstawionymi Jego Cesarskiej Mości przez Namiestnika Królewstwa, na pokojach pałacu Łazienkowskiego. Następnie, Najjaśniejszy Pan znajdował się na nabożeństwie w Katedrze Greko-Rossyjskiej. Po południu Łazienki przepełnione były mieszkańcami Warszawy. W amfiteatrze dane było widowisko, zakończone ogniami sztucznemi; poczém małe Łazienki w sposób zachwycający oświecone zostały.

Radość, jaką sprawia obecność w murach naszych ukochanego Monarchy, nadała nowe życie naszemu miastu. Ulice i miejsca, w których obecność N. Pana jest spodziewana, napełnione są ciągle mnóztwem lu-

желающаго насладиться лицезрѣнїемъ Его Величества. Возобновляемое въ третїй уже вечеръ освѣщенїе города и постоянно-прекрасная погода продолжаютъ ликованїе народа до поздней ночи.

— 19-го Іюня (1-го Іюля) въ десять часовъ вечера, Его Императорское Величество изволилъ изъ Лазенковскаго дворца отправиться въ лагерь и имѣть тамъ ночлегъ. На другой день Его Величество изволилъ присутствовать на ученьи войскъ 4-го пѣхотнаго корпуса, которое началось съ самаго утра.

22-го Іюня.

Его Величество Государь Императоръ изволилъ осматривать вчера работы производащїяся въ укрѣпленїи за Прагою, напротивъ Александровской Цитадели. Потомъ, Его Величество удостоилъ посѣщенїемъ Своимъ казенный Институтъ воспитанїя дѣвицъ. По полудни производимо было на Мокотовскомъ полѣ, въ присутствїи Его Императорскаго Величества, ученье Линейныхъ козаковъ и Мусульманскаго коннаго полка. Всѣ окрестныя мѣста покрыты были множествомъ экипажей и обоего пола жителей, жаждущихъ насладиться лицезрѣнїемъ возлюбленнаго Монарха.

Его Королевское Высочество Эрцъ-Герцогъ Фердинандъ посѣтилъ вчера публичную выставку здѣшнихъ произведенїй искусствъ и промышлености. (*О.Г.Ц.П.*)

du, pragnącego oglądać Jego Oblicze. Oświecenie miasta, które miało miejsce przez trzy dni obok najpiękniejszej pogody, do poźnej nocy przeciąga wesołość powszechną.

— Dnia onegdajszego, o godzinie 10-tej w wieczór, Jego Cesarska Mość udał się z pałacu Łazienkowskiego do obozu, gdzie przenocować raczył, a dnia następnego obecnym był na ćwiczeniach wojskowych, które się z rana rozpoczęły,

Dnia 22.

Jego Cesarska Mość raczył w dniu wczorayszym oglądać roboty fortyfikacyjne za Pragą, wprost cytadelli Alexandrowskiej; poczèm zaszczycił odwiedzeniem Swém Instytut Rządowy wychowania Panien. Po południu na polach Mokotowskich odbyły się w obec N. Pana ćwiczenia Kozaków linijnych i jazdy Muzułmańskiej. Błonia przyległe pokryte były mnóstwem pojazdów i osób płci obojej, pragnących nasycić się widokiem ukochanego Monarchy.

— Jego Królewiczowska Mość Arcy-Xiążę Ferdynand zwiedził w dniu wczorajszym wystawę sztuk pięknych i przemysłu krajowego. (*G.R.K.P.*)

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Пруссія.

Берлинъ, 29-го Іюня.

Изъ Алтвассера пишутъ, что Ея Величество Государыня Императрица Всероссїйская, изволила посѣтить тамошнія минеральныя воды 16-го и 17 ч. с. м. Прогуливаясь съ двумя придворными дамами и Подполковникомъ Тюменомъ. Ея Величество отвѣдывала воду изъ источника Георгїя, милостиво разговаривала съ Капитаномъ Мутїусомъ, коему принадлежитъ сїе заведенїе, и изволила пригласить его къ Своему столу.

— За недѣлю назадъ, проходило здѣсь около 600 Силезкихъ уроженцевъ отправляющихся со всѣми своими пожитками въ Австралїю именно по поводу отступленїя отъ религїозныхъ понятїй противъ своихъ соотечественниковъ. Этихъ несчастныхъ которымъ небыли выгодны кроткїе законы здѣшняго края, вѣроятно довелъ до столь жалкаго поступка какой то спекулантъ. Говорятъ, что въ Гамбургѣ ожидаетъ ихъ приготовленный корабль. (*A.P.S.Z.*)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Prussy.

Berlin, 29-go Czerwca.

Donoszą z Altwasser, że Najjaśniejsza Cesarzowa Rossyjska raczyła w dniach 16 i 17 b. m. zwiedzić tamtejsze wody przechadząła się w towarzystwie dwóch Dam dworskich i Podpółkownika Thümen, kosztowała wodę ze źródła Jerzego. Najjaśniejsza Pani raczyła łaskawie rozmawiać z właścicielem zakładu, kapitanem Mutius, i nawet zaszczyciła go zaproszeniem do Swego stołu.

— Tydzień temu, przebywało tędy około 600 Szlązaków, udających się z całém swojém mieniem do Australii, a to z powodu sektarkiego odstrychnięcia się w wyobrażeniach religijnych od reszty ziomków swoich. Ci nieszczęśliwi, dla których łagodne prawa tutejszego kraju nie były dogodne, są bezwątpienia przez jakiegoś spekulanta do tak smutnego kroku nakłonieni. Mówią, że w Hamburgu, czeka już na nich okręt przygotowany.

Швеція.

Стокгольмъ, 22-го Іюня.

Король и Королева, вмѣстѣ съ супругою наслѣднаго Принца, возвратились 19 с. м. изъ замка Резерсберга. На другой день, Его Императорское Высочество Великїй Князь Александръ Николаевичъ, вмѣстѣ съ наслѣднымъ Принцемъ, возвратились изъ поѣздки въ Упсаллу и Данеморъ. Университетское юношество праздновало прибытїе Ихъ Высочествъ, а Его Высочество Государь Цесаревичъ почтилъ оное милостивою рѣчїю. Вчера у Ихъ Королевскихъ Величествъ былъ большой ужинъ, послѣ котораго Его Высочество, Наслѣдникъ Всероссїйскаго Престола, простился съ Королевскою фамилїею. Король проводилъ Его Высочество въ приготовленные для него, покои, гдѣ еще разъ простился съ Высокимъ посѣтителемъ. Сегодня въ 10 часовъ утра, Его Высочество Великїй Князь Цесаревичъ, вмѣстѣ съ наслѣднымъ Принцемъ, выѣхалъ въ Тюльгарнъ, откуда отправился въ Норкепингъ и Бергъ, для осмотря двухъ полковъ Лейбъ-гвардїи. (*О.Г.Ц.П.*)

Szwecya.

Sztokolm, 22-go Czerwca.

Oboja Królewstwo, łącznie z małżonką Królewicza, powrócili w dniu 19 b. m. z zamku Rosersberg. Nazajutrz Cesarzewicz Następca Tronu Rossyjskiego z Królewiczem Następcą wrócił do Sztokolmu z przejażdżki do Upsali i Dannemora. Młodzież uniwersytecka obchodziła uroczyście szczęśliwe przybycie Dostojnych Xiążąt, a Cesarzewicz Następca Tronu Rossyjskiego raczył do niej przemówić w łaskawych wyrazach. Wczoraj wieczorem była wielka wieczerza u Królewstwa Ichmość, po której Cesarzewicz Następca pożegnał się ze wszystkiemi członkami Królewskiej rodziny, a Król odprowadził Jego Cesarzewiczowskę Mość do zajmowanych pokojów, by Go jeszcze raz pożegnać. Dziś o godzinie 10 Cesarzewicz Następca wyjechał z Królewiczem do Tulgarn; zkąd uda się do Norköping i Berg, dla odbycia przeglądu dwóch połków gwardyi przybocznej (*G.R.K.P.*)

Австрія.

Вѣна, 20-го Іюня.

Императорско-Россїйскїй посланникъ при здѣшнемъ дворѣ Г. Баилли-Татищевъ, отправился въ Карлсбадъ а оттуда въ Теплицъ. — Англїйскїй посланникъ Г. Фридрихъ Ламбъ, также незадолго оставляетъ здѣшнюю столицу. — Слышно на вѣрное, что Князь Меттернихъ въ первой половинѣ Іюля предприметъ поѣздку въ Богемїю для привѣтствованїя Августѣйшихъ Гостей. Оттуда онъ отправится въ Іоганнисбергъ, и это мѣсто послѣ Теплица будетъ центромъ собранїя многихъ знатныхъ и пользующихся влїянїемъ особъ.

— На дняхъ отправлены отсюда депеши съ курьеромъ въ Франкфуртъ. Тревожные слухи, распространяющїеся въ другихъ странахъ въ отношенїи Белгїйско-Голландскаго дѣла, здѣсь непрїобрѣли вѣроятїя. Напротивъ здѣсь остается твердое довѣрїе къ благоразумїю великихъ державъ, которыя предположили сохранить миръ въ Европѣ.

— Вскорѣ будетъ основано въ Галицїи весьма важное и полезное заведенїе. Въ столичномъ городѣ

Austrya.

Wiedeń, 20 go Czerwca.

Cesarsko-Rossyjski Poseł przy tutejszym dworze, Pan Bailli-Tatyszczew, wyjechał do Karlsbadu, zkąd uda się potém do Cieplic. — Poseł angielski, Pan Fryderyk Lamb, opuści także nie zadługo tutejszą stolicę. Xżę Metternich, ile z pewnością wiadomo, dopiero w pierwszej połowie lipca przedsięweźmie podróż do Czech, dla powitania w Cieplicach Najjaśniejszych Gości. Ztamtąd pojedzie do Johannisberga, które-to miejsce będzie po Cieplicach, punktem zbiorowym wielu znakomitych i wpływ mających osób.

— W tych dniach wysłano ztąd depesze przez gońca do Frankfortu. Zatrważające wieści, jakie rozchodzą się w innych krajach względem Belgicko-Hollenderskiej sprawy, nie znajdują tu wiary. I owszem panuje tu jak najmocniejsze zaufanie w mądrości wielkich mocarstw, które wzięły sobie za powinność, aby pokój w Europie utrzymać. (*G.C.*)

— Niebawnie, Galicya cieszyć się będzie zakładem nader ważnym i użytecznym. W jej stołeczném mie-

этого края Лембергѣ, будетъ учрежденъ Ипотечный заемный банкъ; сдѣланное о семъ представленіе уже утверждено высочайшею властію.

— Сегодня обнародованъ здѣсь манифестъ слѣдующаго содержанія: Мы Фердинандъ I, Божіею милостію Императоръ Австрійскій, Король Венгерскій и Богемскій имени сего V, Король Ломбардо-Венеціанской и проч. При восшествіи на престолъ въ 1835 году, дали мы удостовѣреніе вѣрноподданнымъ нашимъ жителямъ княжескаго Графства Тироля и Форарлсберга, въ томъ, что милостиво принимаемъ присягу ихъ на вѣрность подданства. Нынѣ, по особенному Нашему къ нимъ благоволѣнію, постановили мы, лично принять вѣрноподданническую ихъ присягу въ Инсбрукѣ, желая тѣмъ предоставить случай жителямъ Тироля и Форарлсберга, снова утвердить предъ нами, вѣрность и преданность ихъ, свято сохраненныя въ годину смутъ и тяжкихъ испытаній. По сему поводу повелѣваемъ государственной депутаціи Тироля, равно и депутатамъ Форарлсбергскаго округа, собраться въ назначенный день въ Инсбрукъ, для принесенія вѣрноподданнической присяги. Духовныя особы, принадлежащія къ большой депутаціи конгреса, принесутъ присягу отъ себя и отъ имени бѣлаго духовенства и монаховъ въ лицѣ сихъ братствъ; прочіе же члены Тирольскихъ штатовъ и представители Форарлбергскаго округа, отъ своего и своихъ избирателей имени. При семъ прилагается надлежащая рота присяги. Повелѣваемъ также имѣющимъ наслѣдственныя должности въ Тиролѣ, и по сему въ отношеніи къ намъ особенныя обязанности, въ назначенный день или лично явиться, для исполненія обязанностей, правомъ наслѣдства имъ переданныхъ, или прислать на свое мѣсто уполномоченныхъ, которые вѣрительные акты обязаны предъявить великому Канцлеру нашему. Данъ въ нашей Императорской столицѣ и резиденціи Вѣнѣ 6 Мая, лѣта отъ Рождества Христова 1838, а царствованія нашего въ четвертое. (*О.Г.Ц.П.*)

ście Lwowie, ustanowiony będzie bank hypoteczny. Starania bowiem w tym przedmiocie uwieńczone zostały łaskawem najwyższej władzy potwierdzeniem.

— Następujący patent ogłoszony dziś został przez pisma publiczne: My, Ferdynand I z Bożej łaski Cesarz Austryacki, Król Węgierski i Czeski tego imienia Vty, Król Lombardzko-Wenecki i t. d. Przy objęciu berła w roku 1835 daliśmy zapewnienie naszym prawym mieszkańcom xiążącego hrabstwa Tyrolu i Vorarlbergu, iż łaskawie przyjmiemy ich uroczyste hołdy. Przez naszę szczególną łaskę postanowiliśmy teraz przyjmować osobiście w dziu 12 Sierpnia b. r. w Insbruku składać się mające przez mieszkańcow tych krajow hołdy, chcąc ludom Tyrolskim i Vorarlberskim nastręczyć sposobność utwierdnenia na nowo ku nam wierności i przychylności tak świetnie zachowanych wśród burzy i ciężkich prób w czasach opłakanych. Zwołujemy zatém na dzień oznaczony do Insbruku wielką stanową deputacyą Tyrolu, tudzież deputowanych z obwodu Vorarlbergskiego, dla złożenia nam przysięgi wierności i poddaństwa. Mają tedy składać hołdy duchowni członkowie wielkiey deputacyi kongressowej w swojem imieniu, jako też w imieniu duchowieństwa świeckiego, zakonnego, w zastępstwie tych korporacyj inni zaś członkowie stanow Tyrolskich i deputowani z Vorarlberga w swojém i w swoich wyborcow imieniu. Stosowne roty przysięgi są obok załączone. Zalecamy przytém, posiadającym urzędy dziedziczne w Tyrolu, którzy szczególne dla nas mają obowiązki, aby się w dniu oznaczonym albo osobiście, albo przez pełnomocników, którzy mają złożyć dowody pełnomocnika przed naszym najwyższym kanclerzem, stawili, a to dla pełnienia obowiązków, które im są prawem następstwa poruczone. Dano, w naszém, Cesarskiém głównem i rezydencyonalném mieście Wiedniu, 6 Maja 1838 roku od narodzenia Chr. Pana, a czwartego panowania naszego. (*A.P.S.Z.*)

ФРАНЦІЯ.

Парижъ, 22-го Іюня.

Вчера, на засѣданіи Палаты Перовъ, происходили совѣщанія о проектѣ, касательно перемѣны рентовъ. Въ то время, какъ Министръ Финансовъ защищалъ проекъ сей, получилъ онъ записку отъ Президента Совѣта Министровъ, и немедленно прервалъ рѣчь свою. Тогда Президентъ Министровъ объявилъ палатѣ, что в. хранитель печати сообщитъ членамъ оной оффиціальное распоряженіе Короля. Г нъ Барте прочелъ Королевское повелѣніе объ образованіи изъ палаты отдѣленія суда, для разсмотрѣнія дѣла Г-на Арманда Лаиты, бывшаго артиллеріи Поручика, обвиненнаго въ государственномъ преступленіи за изданіе въ свѣтъ брошюрки, подъ заглавіемъ: „*Историческій разсказъ происшествій случившихся 30 Октября 1836 года.*" Палата немедленно постановила: прервать совѣщанія и образовать отдѣленіе суда. Потомъ, на тайномъ засѣданіи, опредѣлила, что дѣло сіе дѣйствительно подлежитъ ея вѣдомству.

— Въ будущемъ мѣсяцѣ ожидаютъ разрѣшенія отъ бремени Герцогини Орлеанской.

— Говорятъ, что Адмиралъ Руссенъ прибудетъ въ Тулонъ въ первыхъ дняхъ Іюля, и что болѣе не возвратится въ Константинополь въ качествѣ посланника. Полагаютъ, что Гр. Ст. Олеръ возвратится сюда изъ Вѣны 10 ч. будущаго мѣсяца.

— Въ *Journal des Debats* утверждаютъ, что если Мексиканское правительство не представитъ къ 15 Іюня удовлетворительныхъ условій, то начальникъ флотиліи *Базашъ*, начнетъ въ этотъ день бомбардировать замокъ Санъ-Жуанъ де Уллоа.

— Сегодня не было засѣданія въ палатѣ депутатовъ. Утверждаютъ, что будетъ одно еще засѣданіе для выслушанія Королевскаго повелѣнія о закрытіи палаты на сей годъ. Почтовыя повозки наполнены депутатами, возвращающимися на мѣста своего жительства, и теперь едвали найдется въ Парижѣ болѣе ста членовъ этой палаты.

24-го Іюня.

Говорятъ, что Принцъ Жоанвильскій для того сократилъ пребываніе свое въ Соединенныхъ-Штатахъ, что поспѣшаетъ на Іюльскія торжества въ Парижъ; ибо Король желаетъ въ это время быть окруженъ всѣми членами своей фамиліи.

— *Journal de Commerce* пишетъ: „Говорятъ о новыхъ обыскахъ произведенныхъ въ слѣдствіе процесса Поручика Лети. Между прочими будто обыскано полиціею жилище Гжи Гордонъ, которая недавно опять прибыла въ Парижъ. Подобнымъ образомъ поступлено и у восьмидесятилѣтняго Маркиза Богарне. Говорятъ, что и Г. Шатобріанъ, отъ котораго Г. Лети публиковалъ письмо въ своей брошюркѣ,

FRANCYA.

Paryż, dnia 22 Czerwca.

Na posiedzeniu Izby Parów w dniu wczorajszym toczyły się narady nad projektem do prawa co do zmiany rentów; Minister skarbu był właśnie zajęty obszerną obroną wzmiankowego projektu, gdy odebrał karteczkę od Prezesa Ministrow, po której przeczytaniu natychmiast mowę zakończył. Po czém Prezes Ministrów doniósł Izbie, że Wielki Pieczętarz jej ma udzielić urzędowe zawiadomienie. P. Barthe zabrał głos i odczytał rozporządzenie Królewskie, mocą którego Izba zamienioną została w wydział sądowy, dla rozpoznania sprawy P. Armanda Laity, byłego Porucznika artylleryi, obwinionego o zbrodnię stanu za wydanie pisma ulotnego pod tytułem: *Opowiadanie historyczne wypadków zaszłych w dniu 30 Października 1836 r.* Izba postanowiła natychmiast przerwać obrady i zamienić się w wydział sądowy; następnie na tajemném posiedzeniu ogłosiła się za właściwą do sądzenia wymienionej sprawy.

— Rozwiązanie Xiężny Orleans oczekiwane jest w końcu przyszłego miesiąca.

— Admirał Roussin ma przybydź do Tulonu w pierwszych dniach Lipca. Sądzą, że już nie wróci na poselstwo do Stambułu. Hrabia St. Aulaire 10 p. m., oczekiwany jest z powrótem z Wiednia.

— *Journal des Débats* utrzymuje, że jeżeli Rząd Mexykański, nie przedstawi do 15 Czerwca warunków zaspokajających, dowódzca Bazache zacznie w tym dniu bombardować zamek San-Juan-de-Ulloa.

— Izba deputowanych nie odbywała dzisiaj posiedzenia; twierdzą, że się tylko jeszcze raz zgromadzi, dla wysłuchania Królewskiego rozporządzenia, mocą którego tegoroczne posiedzenia Izb będą ogłoszone za zamknięte. Wszystkie powczy pocztowe napełnione są deputowanymi, wracającymi do swoich siedlisk; a w tej chwili ledwie stu członków tej Izby znajduje się w stolicy.

Dnia 24.

Donoszą z New-Yorku, że Xiąże Joinville dla tego skraca swój pobyt w Stanach-Zjednoczonych, iż pragnie przybydź do Paryża na uroczystości lipcowe, w ciągu których Król życzy sobie widzieć się otoczonym całém gronem swej rodziny.

— W *Journal du Commerce* czytamy: „Mówią o nowych przeszukaniach odbytych skutkiem processu Porucznika Laity. Między innemi policya miała przetrząsać mieszkanie Pani Gordon, która od niedawnego czasu znowu się znajduje w Paryżu. Podobnym sposobem postąpiono z 80 letnim Margrabią Beauharnais. P. Chateaubriand, od którego P. Laity ogłosił list w swoiém piśmie, mówią, że wezwany został do stawienia się przed

призванъ къ Президенту суда перовъ." — Въ слѣдствіе сей брошюрки, недавно отправлена дипломатическая нота въ Швейцарію съ требованіемъ удаленія Принца Людвика Бонапарте.

— Одинъ Легитимистскій журналъ въ отношеніи процесса противу Поручика Лети, пишетъ слѣдующее: „Изъ важности, съ которою правительство разсматриваетъ это дѣло, должно заключить, что новая партія, именно Наполеонская, хочетъ противустать Іюльскому Королевству. До сихъ поръ партія эта не принимала участія ни въ какихъ движеніяхъ, которыя въ разныя времена происходили противу существующаго порядка дѣлъ; ея невидали ни при заговорахъ ни при возмущеніяхъ. Ея предводители, или покрайней мѣрѣ тѣ, которыхъ почитають такими, находятся въ Палатѣ Перовъ, при дворѣ и при особѣ Короля и Принцевъ. Генералъ Бернаръ, бывшій Адъютантъ Наполеона, теперъ военнымъ Министромъ и сверхъ того вообще полагали, что вся Бонапартская партія присоединилась къ Іюльской Монархіи. Основывалось ли это на заблужденія? Недолжно ли было правительство, которое такъ усердно старалось возобновлять память Императорс. Правленія, не извлечь ни какихъ выгодъ изъ таковой политики. Среди затрудненій, которыя угрожаютъ годъ уже правительству, это ужасная погрѣшность, возбудить столь важный вопросъ и предать умы такимъ опасеніямъ. Мы нехотимъ дѣлать никакихъ догадокъ о мнѣніи суда перовъ, но какъ бы то нибыло, однако нескоро опять изчезнетъ впечатленіе о внезапно возникшей важности Наполеонской партіи." (*A.P.S.Z.*)

Prezydentem Sądu Parów." — Skutkiem pisemka P. Laity miano znowu posłać notę dyplomatyczną do Szwajcaryi, żądając wydalenia Xięcia Ludwika Bonapartego.

— Jeden z dzienników legitymistowskich wyraża się w następujący sposób względem processu, wytoczonego przeciwko Porucznika Laity: „Z powagi, z jaką Rząd tę rzecz prowadzi, potrzeba się domyślać, że nowe stronnictwo, to jest: Napoleonowskie, stanąć chce przeciwko młodemu Lipcowemu Królestwu. Dotychczas stronnictwo to nie miało udziału w żadnych poruszeniach politycznych przeciwko istniejącemu porządkowi rzeczy; niewidziano go ani w spiskach, ani w buntach. Naczelnicy jej, a przynajmniej ci, których można uważać za takich, znajdują się w Izbie Parów, u dworu i najbliżej otaczają Króla albo Xiążąt. Dawniejszy Adjutant Napoleona, Jenerał Bernard, jest dopiero Ministrem Wojny, a nadto było powszechne mniemanie, że całe stronnictwo Bonapartystów przyłączyło się do rewolucyi Lipcowej. Miałoż to mniemanie zasadzać się na błędzie? Azaliż Rząd, który tak był gorliwym w odnowieniu pamiątki Rządu Cesarskiego żadnych z takiej polityki nie wyciągnął korzyści? Pośrzód przykrych okoliczności, które od roku zagrażają Rządowi, jest to wielkim błędem, wzbudzać tak ważne pytanie i wystawiać umysły na takie obawy. Nie chcemy żadnych czynić domysłów o wyroku Sądu Parów, lecz jakibykolwiek ten był, nie będzie się jednak mogło znowu zatrzeć wrażenie o niespodziewanej ważności stronnictwa Napoleonowskiego." (*A.P.S.Z.*)

Англія.

Лондонъ, 22-го Іюня.

Португальскій чрезвычайный посланникъ Князь Пальмелла, прибылъ сюда съ большою свитою.

— Вчера по полудни прибылъ сюда Герцогъ Немурскій и немедленно отправится съ Г. Себастіани къ Королевѣ. Въ свитѣ Герцога находятся Ген. Лейтенантъ Гр. Кольбертъ; Ген Маіоръ Войе, маркизъ Беранже и Гр. Беарнъ. Вечеромъ былъ у Королевы концертъ, на который приглашены были всѣ почетные иностранцы.

— Лордъ-Меръ и его супруга давали великолѣпное празднество въ Египетской залѣ, на коемъ находились Герцогъ и Герцогиня Кембриджскіе съ сыномъ. (*О.Г.Ц.П.*)

Anglia.

Londyn, dnia 22-go Czerwca.

Xiążę Palmella, poseł nadzwyczajny portugalski, przybył tu z licznym orszakiem.

— Wczoraj z południa zjechał tu Xiążę Némours, i zaraz po swojém przybyciu udał się w towarzystwie P. Sebastiani do Królowej. W orszaku Xięcia znajdują się: Jenerał-lejtenant Hr. Colbert, Jenerał-Major Boyer, Marg. Berenger i Hr. Béarn. Wieczorem był koncert u Królowej, na którym znajdowali się wszyscy znakomici cudzoziemcy.

— Lord-Major, łącznie ze swoją małżonką, dawali świetną ucztę w Egiptskiej sali, jako wstępną do koronacyjnych uroczystość, którą zaszczycili swą obecnością oboje Xiąztwo Cambridge z synem.

Мексикъ.

Хотя блокада нашей гавани началась съ 16-го Апрѣля, но до сихъ поръ не было съ кораблей ни одного еще выстрѣла. Кораблю *Elisa* удалось войти въ Гавань съ грузомъ какао и корицы; но два Мексиканскіе корабля, два Французскіе и одинъ Англійскій, перехвачены и отведены въ Сакрифиціосъ, гдѣ остаются подъ надзоромъ фрегата *Герминія*. Правительство упорно отвергаетъ требованія Франціи. Въ краѣ все спокойно. (*О.Г.Ц.П.*)

Mexyk.

Chociaż od 16 Kwietnia zaczęła się blokada naszego portu, dotychczas żaden jeszcze nie nastąpił wystrzał. Udało się jednak okrętowi *Eliza* wcisnąć do portu z ładunkiem kakao i cynamonu; dwa zaś Mexykańskie okręty, dwa francuzkie i jeden angielski odprowadzone zostały do Sacrificios, i tam są strzeżone przez fregatę *Herminie*. Rząd trwa ciągle w zamiarze odrzucenia francuzkich żądań. W kraju zupełna panuje spokojność. (*G.R.K.P.*)

Турція.

Константинополь, 31-го Мая.

Здѣсь все еще сомнѣваются насчетъ плановъ Мегмеда Али. Извѣстно только, что онъ съ большею и большею упорностію отказывается въ уплатѣ для Порты подати, и такъ приготовляется, какъ бы война была неизбѣжною. Домогательства его въ отношеніи Порты убѣждаютъ, что онъ желаетъ разрыва. Между прочимъ требовалъ онъ, чтобы приготовленный уже Султанскій флотъ не выходилъ въ море, чтобы войско поставленное при Сирійской границѣ немедленно было отозваво, чтобы наконецъ Порта не издавала къ нему такихъ фирмановъ какъ напр. послѣдній требующій отъ Мегмеда Али свободной вывозки разныхъ Сирійскихъ произведеній. Онъ объявилъ, что онъ развѣ тогда перестанетъ увеличивать свою силу въ Сиріи, когда на эти требованія получитъ удовлетвореніе. На это неслѣдуетъ иначе отвѣчать Портѣ, какъ принятьcя за оружіе или совершенно умолкнуть. Кажется, что Порта рѣшится на сіе послѣднее, поелику Англія и Франція настоятельно требуютъ отъ нея избѣгать всего того, чтобы могло довести ее до вражды. Этиже державы будто приняли на себя, внушить Мегмеду Али покорность и уваженіе къ Султану.

— Его Султ. Величество въ сопровожденіи Капитанъ Паши ѣздилъ къ островамъ Принца для посѣщенія находящихся тамъ мореправительныхъ заведеній. Одинъ Англійскій Офицеръ опредѣленный наставникомъ въ турецкій флотъ находился въ Султанской свитѣ. Весь Турецкій флотъ кромѣ трехъ фрегатовъ находится въ готовности къ отплытію съ Султаномъ желающимъ посѣтить также Айдинскія окрестности.

— По полученнымъ съ послѣднею почтою письмамъ

Turcya.

Konstantynopol, d. 30 Maja.

Ciągła panuje tu niepewność względem widoków Mehmeda-Alego. Wiadomo tylko, że z coraz więcej stanowczém odmówieniem, wzbrania się Porcie płacić haracz i tak się przygotowuje, jak gdyby wojna nieodzowną już była. Jego wymagania względem Porty, przekonywają, iż pragnie rozerwania. Między innemi żądał on: aby flota Sułtańska, już przygotowana, nie wyruszała na morze; żeby wojsko tureckie, przy granicy Syryjskiej postawione, było niezwłócznie cofnięte; żeby nareszcie nie wydawała Porta do niego firmanów w takiej formie, jak np. ostatni firman, żądający od Mehmeda Alego wolnego wywozu różnych płodów Syryjskich. Oświadczył on, iż wtenczas dopiero przestanie wzmacniać swą potęgę wojenną w Syryi i będzie gotów zapłacić haracz należący Porcie, gdy stanie się zadosyć powyższym jego żądaniom. Na to, niewypada Porcie inaczej odpowiedzieć, jak tylko wzięciem się natychmiast do oręża, lub najzupełniejszém przemilczeniem. Zdaje się, iż Porta użyje tego ostatniego sposobu, zwłaszcza, że Anglia i Francya stale nalegają na nią, ażeby unikała statecznie wszystkiego, cokolwiekby do nieprzyjaznego doprowadzić mogło. Te mocarstwa wzięły podobno na siebie obowiązek, nakłonić Mehmeda do uległości i poszanowania należącego Sułtanowi.

— Sułtan jeździł do wysp Xiążęcych w towarzystwie Kapudana-Paszy, dla zwiedzenia będących tam zakładów nautycznych. Pewien oficer angielski, mianowany instruktorem w marynarce tureckiej, znajdował się w orszaku Sułtana. Cała flota turecka, z wyłączeniem trzech fregat, jest w pogotowiu wypłynąć do Smirny z Sułtanem, mającym chęć zwiedzenia także okolic Aidynu.

— Mówią tu w listach z Alexandryi, ostatnią pocztą

изъ Александріи отъ 16-го ч. с. м. говорятъ здѣсь, что наконецъ Англійскій к Французскій консулы успѣли склонить Вице-Короля къ уплатѣ слѣдуемой Портѣ подати.— Ибрагимъ-Паша собравъ еще 6 полковъ началъ наступательно дѣйствовать противу Друзовъ, которыхъ онъ стѣснилъ до такой степени, что нельзя сомнѣваться въ покореніи ихъ съ нѣкоторыми условіями.

— Персы осаждаютъ еще Гератъ, но недостатокъ во всѣхъ припасахъ очень чувствителенъ въ ихъ лагерѣ, между тѣмъ, какъ жители Герата ни въ чѣмъ ненуждаются, будучи снабжены всѣмъ нужнымъ; и поелику укрѣпленный самою природою этотъ городъ снабженъ еще и шанцами, то и нѣтъ сомнѣнія, что онъ можетъ еще выдержать продолжательную осаду, если только Шахъ не успѣетъ до крайности изнурить его голодомъ. (*G.C.*)

НАСТАВЛЕНІЕ.

О леченіи скота въ болѣзни называемой гнитіе рта и заразы копытъ.

Существующая отъ нѣсколькихъ мѣсяцевъ по многимъ нашей и сосѣднихъ Губерній болѣзнь на рогатомъ скотѣ обнаруживается слѣдующими признаками: на языкѣ и во рту занемогшей скотины, появляется опухоль, прищи и сыпь; для боли отъ сего происходящей, скотина мало или вовсе непринимаетъ обыкновенной пищи, извергаетъ много пѣнистой слюны; прочихъ же важныхъ перемѣнъ на больныхъ не примѣчается. — Въ тяжелыхъ страданіяхъ, съ языка слѣзаетъ кожа образуются на немъ раны. —Ходъ сей болезни отъ 5 до 10 и 12 дней простирающійся силою самой натуры, или сходными средствами прекращается а падежа рѣдкіе бываютъ случаи. — Причиною сего полагаются сильные морозы въ зимѣ, и лѣтніе засухи. — Отъ скота нетрудно сообщается и другимъ домашнимъ животнымъ; людямъ же никакого вреда не приноситъ. Дабы предохранить отъ заразы, самое недопущеніе къ стадамъ и одинокимъ штукамъ больной скотины, не приноситъ никакой пользы. Когда же занеможетъ скотина, слѣдуетъ ротъ и языкъ оной вымывать уксусомъ смѣшаннымъ съ патокою или водкою съ водою по равной части и немного соли смѣшанною, что дѣлается тряпкою а лучше губкою навязанною на палку. — Въ нѣкоторыхъ съ успѣхомъ употребляютъ чеснокъ растертый съ патокою. Когда же для боли скотъ не принимаетъ твердой пищи, или принятой жевать не можетъ, то слѣдуетъ давать оному рубленную траву или лучше смѣсь изъ ржаной муки и теплой воды, а поить чистою водою. А поелику за сею болѣзнію и отъ тѣхъ же причинъ, не рѣдко слѣдуетъ или сопутствуетъ оной зараза копытъ, то къ отвращенію сего зла, нужно при окончаніи болѣзни рта, давать скоту до 4-хъ лотовъ по утру и вечеромъ Глауберовой соли (Salis Glauberi), пока не произойдетъ поносъ.

Болѣзнь же копытъ объявляется слѣдующими признаками: теплота въ оныхъ чувствуется усиленная, мягкіе при нихъ части пухнутъ, скотина хромаетъ, лихорядочныя признаки обнаруживаются, послѣ чего появляются особено въ копыточной разсѣлинѣ, пузырки водянистые, проходящіе въ язвинки извергающіе вонючую матерію. Въ таковой болезни по обмытіи больной ноги теплою водою, окладывается глиною съ уксусомъ смѣшанною; для поддержанія же въ оной холоду, часто уксусомъ полевается. — Когда же найдутся пузырки или нарывы слѣдуетъ оные разсѣчь, матерію выписнуть, а по обмытію раны засоленною водою, перевязать паклями въ скипидарномъ маслѣ намоченными. — Можно еще язвы промывать слѣдующею смѣсью:

взять 1 лотъ квасцовъ (alumen crudum).
1 лотъ синяго купоросу (Sulphas cupri).
½ лота Венеціянской яри (acetas cupri).

разтерти все въ мелкій порошекъ, растворить въ кипячей водѣ, а когда остынетъ, промывать какъ выте.

При усиленной лихорядкѣ, къ обыкновенному количеству воды за напой прибавить два лота селитры и двѣ ложки уксусу. — Когда часть копыта отстала срѣзать оную, иначе и цѣлаго копыта нетрудно лишиться скотинѣ.

Къ сему прибавить слѣдуетъ, что купаніе скота въ чистой водѣ, много способствуетъ къ излеченію, и можетъ еще служить за средство предохранителное въ обѣихъ болѣзняхъ. Подлинное подписалъ:

Исправляющій должность Инспектора Виленской Врачебной Управы *Акушеръ Годлевскій.*

Съ подлиннымъ вѣрно: Старшій Столоначальникъ Виленскаго Губенрскаго Правленія Венедыктъ Чарноцкій.

otrzymanych, a pod dn. 16 b. m. pisanych, że udało się nareszcie staraniom konsulów, angielskiego i francuzskiego, skłonić Vice-Króla do zapłaty należącego Porcie haraczu zaległego.—Ibrahim-Basza, ściągnąwszy do siebie jeszcze 6 półków, rozpoczął działać zaczepnie przeciwko Druzom, których ścieśnił już tak dalece, iż nie można wątpić o ich poddaniu się pod pewnemi warunkami.

— Persi oblegają jeszcze Hérat, ale niedostatek wszystkiego daje się uczuwać w ich obozie, kiedy tymczasem mieszkańcom Heratu na niczém nie braknie, bo są we wszystko należycie opatrzeni; gdy mocne z przyrodzenia stanowiska tego miasta, zostało mnogiemi opatrzone szańcami, nie masz więc wątpliwości, że długie może jeszcze wytrzymać oblężenie, chyba że udałoby się Szachowi ogłodzić je do szczętu. (*G.C.*)

INSRUKCYA

o leczeniu bydła w chorobie nazwaney zapaleniem w pysku i chorobie racic.

Exystująca od kilku miesięcy w wielu mieyscach naszey i sąsiednich guberniy choroba na rogatém bydle objawia się następującemi znakami: na języku i w pysku chorego bydlęcia pojawia się obrzękłość, pryszcze i wysypka, dla bolu ztąd pochodzącego bydlę mało albo wcale niebierze zwyczaynego karmu, wyrzuca wiele pienistey śliny; innych zaś ważnych odmian na chorych postrzegać się nie daje. — W ciężkich cierpieniach z języka pełznie skóra i tworzą się na nim rany. Postęp tey choroby od 5 do 10 i 12 dnia rozpostrzeniający się mocą samey natury, lub przyzwoitemi środkami ustaje, a padania rzadkie bywają zdarzenia. Za przyczynę tego naznaczają mocne mrozy w zimie i letnie posuchy. Od bydła łatwo się udziela i innym domowym źwierzętom, ludziom zaś żadney szkody nieprzynosi. Ażeby zapobiedz zarazie, samo niedopuszczanie do stad i pojedyńczych sztuk chorego bydlęcia nieprzynosi żadney korzyści. Kiedy zaś zachoruje bydlę, należy pysk i język jego wymywać octem zmieszanym z patoką lub wódką z wodą porówney części i małą ilością soli zmieszaną, co się czyni szmatkiem a lepiey gąbką przywiązaną do pałki. — Wniektórych mieyscach z korzyścią używają czosnku roztartego z patoką. Ponieważ zaś dla bolu bydlę nieprzyymuje twardego karmu, lub wzięty do pyska przeżuwać niemoże, a zatém należy dawać mu rąbaną trawę albo lepiey mieszaninę z żytniey mąki i ciepłey wody, a pić czystą wodę. Ponieważ zaś z tey choroby i z tychże przyczyn, nierzadko następuje lub towarzyszy jey choroba racic, zatém dla zapobieżenia tey chorobie, należy pod koniec choroby pyska, dawać bydłu do 4ch łótow zrana i wieczorem soli Glauberskiey (Salis Glauberi), póki nie nastąpi laxa.

Choroba zaś kopyta objawia się następującemi znakami: ciepło w nich czuje się mocne, miękkie przy nich części puchną, bydlę chromie, gorączkowe znaki objawiają się, po czém pokazują się szczególne w racicy pęcherzyki wodniste, przechodzące we wrzodziki smrodliwą materyą sączące. W tey chorobie poobmyciu chorey nogi ciepłą wodą, okłada się gliną z octem zmieszaną; dla utrzymania w niey chłodu, często octem się polewa. Gdy zaś znaydą się pęcherzyki lub narywy, należy je rozciąć, materyą wycisnąć, a po obmyciu rany wodą słoną, przewiązać pakulem terpentynowym oleyku zmoczoném. Można jeszcze wrzody przemywać następującą mieszaniną:

Wziąć 1 łót ałunu (alumen crudum).
1 łót siniego koperwasu (sulphas cupri).
½ łota gryszpanu (acetas cupri).

roztarć wszystko na miałki proszek, rozpuścić w wrzącey wodzie, a gdy ostygnie myć jak wyżey.

Przy mocney gorączce, do zwyczayney ilości wody za napoy dodać dwa łoty saletry i dwie łyżki octu. Gdy część kopyta odstała zerznąć ją, inaczey i całego kopyta pozbyć się bydlęciu nietrudno.

Do tego dodać należy, że codzienne kąpanie bydła w czystey wodzie, wiele pomaga do wyleczenia i może jeszcze służyć za środek ochraniający w obu chorobach. Autentyk podpisał:

Pełniący obowiązek Inspektora Wileńskiey Wraczebney Uprawy Akuszer *Godlewski.*

Zgodno z autentykiem: Starszy Naczelnik Stołu Wileńskiego Gubernialnego Rządu Benedykt Czarnocki.

О БУССКИХЪ ВОДАХЪ

(*Сообщено Докт. Мед. Чертыркинымъ.*)

Возрастающая ежегодно репутація Бусскихъ минеральныхъ источниковъ, съ одной стороны можетъ служить доводомъ ихъ цѣлительныхъ свойствъ; съ другой же вызываетъ безпристрастный приговоръ врачебной науки и опыта. Проходитъ уже 10-ть лѣтъ, какъ мѣстечко *Бусскъ* начало быть посѣщаемо постоянно и многими; а въ теченіи этого времени собранныя наблюденія даютъ возможность оцѣнить его воды по достоинству.— Похвала и возгласы объ ихъ цѣлительности и хула основанная на ложныхъ понятіяхъ и заключеніяхъ, будучи въ сущности односторонни и пристрастны, равно наносятъ вредъ общей пользѣ.

Въ 1776 году при горно-соляномъ поискѣ открытъ источникъ Бусскихъ минеральныхъ водъ, и въ теченіи десяти лѣтъ выварывали изъ него поваренную соль; но какъ добываемое количество соли слишкомъ было незначительно, то этотъ промыселъ совершенно оставленъ. Между тѣмъ, окрестные жители *Бусска* и *Пинчова*, зная уже послабляющія свойства этого источника, замѣчая притомъ, что кашляющія и струповатыя овцы выздоравливали отъ питья этой воды, начали то же употреблять ее въ видѣ ваннъ и примочекъ, а послѣ и внутрь—въ разныхъ накожныхъ болѣзняхъ.

Однако до 1828 года нѣкоторые частные случаи счастливаго исцѣленія Бусскими водами, не могли пріобрѣсть имъ громкой извѣстности; и постоянное, хотя и не прогрессивное, ихъ посѣщеніе, восходитъ, какъ мы сказали, не далѣе какъ съ 1828 года. *)

Съ того времени кромѣ жителей Царства, много семействъ изъ Галиціи, Литвы, Подоля и Волыни, искали здѣсь пользы, или облегченія отъ своихъ недуговъ.

Бусскъ, небольшое мѣстечко Краковской губерніи Стопницкаго обвода, лежитъ на возвышеніи 400 футовъ надъ уровнемъ Балтійскаго моря. Въ немъ считается 106 домовъ, изъ коихъ 4 только каменныхъ, два костёла и до 700 жителей христіанъ. Евреямъ не дозволено имѣть тамъ постоянной осѣдлости. *Бусскъ* отстоитъ отъ Губернскаго города въ 6 миляхъ, отъ Кракова въ 10-ти, отъ Вислы въ двухъ миляхъ, столькожъ отъ торговаго города Хмѣльникъ, отъ м. Пинчова и м. Вислицы, славной достопамятнымъ сеймомъ и гдѣ находится храмъ изъ тесаннаго камня, построенный Королемъ Владиславомъ Локеткомъ.

Общность положенія *Бусска* есть отлогость Карпатскихъ первозданныхъ горъ; но въ окрестности мѣстеска горы четвертаго образованія, то есть: изъ первозданнаго известняка, известковаго мергеля, песчанника и частицъ морскихъ растѣній, раковинъ и мадрепоръ.—Отъ мѣстѣчка къ югу въ $\frac{1}{4}$ мили находится минеральный источникъ.

Въ 1834 году Правительство признало полезнымъ отдать Бусскія воды на аренду частнымъ людямъ, съ тѣмъ, чтобы компанія сдѣлала при водахъ тѣ устройства, какія семимъ Правительствомъ признаны за необходимыя. Съ этого времени при источникѣ устроено заведеніе для ваннъ, мастерскихъ, питья воды, и для помѣщенія посѣтителей. Строеніе имѣетъ прекрасный фасадъ; внутри обширная во всю длину зала для прогулки въ ненастье; надъ сѣверными дверьми хоры для музыкантовъ. Залъ раздѣляетъ два ряда комнатокъ съ ваннами, для всякаго возраста больныхъ. Комнаты сіи определенныя для дамъ, имѣютъ женскую прислугу.

Два корридора отъ сѣверныхъ дверей раздѣляютъ также по два ряда комнатокъ съ ваннами, которыхъ по 20 въ каждомъ корридорѣ. Изъ нихъ западный для гостей, восточный для солдатъ и неимущихъ. (*Продолженіе впредь*)

*)

Годъ				*Посѣтителей*	
1828	—	—	—	202	особъ.
1829	—	—	—	311	
1830	—	—	—	359	
1831	—	—	—	38	
1832	—	—	—	799	
			И того	1709	
1833	—	—	—	580.	семействъ.
1834	—	—	—	337.	
1835	—	—	—	261.	
1836	—	—	—	262.	
1837	—	—	—	226.	
			И того	1,766.	

O WODACH BUSKICH.

(*Podano przez Dra Med. Czetyrkina.*)

Wzrastająca corok wziętość wód mineralnych w Busku, może po części służyć za dowód ich skutecznych własności; lecz z drugiej strony, po umiejętności lekarskiej i doświadczeniu, wymaga bezstronnego wyroku. Już lat dziesięć upływa od chwili, jak miasteczko Busk zaczęło bydź stale i przez wiele osób odwiedzaném, a zebrane w ciągu tego czasu spostrzeżenia, dozwalają ocenić jego wody należycie. Pochwały i okrzykiwania ich skuteczności, lub nagany, z fałszywych wyobrażeń i wniosków pochodzące, jako w gruncie jednostronne i interessowane, zarówno szkodzą ogólnemu pożytkowi.

W roku 1776, przy poszukiwaniach górniczno-solnych, odkryto źrzódło wód mineralnych Buskich, i w przeciągu dziesięciu lat wywarzano z niego sól kuchenną; że atoli otrzymywana ilość soli zbyt była małą, przedsięwzięcia więc tego zupełnie zaniechano. Tymczasem mieszkańcy z okolic Buska i Pińczowa, wiedząc już o rozwalniających własnościach tej wody, a przytém postrzegając, że owce kaszlające i parchowate wyzdrawiały od jej picia, zaczęli jej także używać na kąpiele i przymoczki, a poźniej i wewnątrz — w różnych chorobach skórnych.

Wszelako do r. 1828 kilka szczególnych przypadków szczęśliwego uleczenia wodami Buskiemi, nie mogły zjednać im głośnej wziętości; a ciągle, chociaż niepostępne ich zwiedzanie, zaczyna się dopiero, jakeśmy rzekli, od r. 1828 *). Od tego czasu, oprócz mieszkańców Królestwa, wiele rodzin z Galicyi, Litwy, Podola i Wołynia, szukało tu ulgi w swoich cierpieniach.

Busk, małe miasteczko w Gubernii Krakowskiej, Obwodzie Stopnickim, wzniesione jest na 400 stop nad poziom morza Bałtyckiego. Liczy 106 domów, z których 4 tylko murowane,— dwa kościoły i do 700 mieszkańców Chrześcian. Żydom nie wolno tamże stale osiadać. Busk odległy jest od miasta gubernialnego na mil 6; od *Krakowa*, 10, od Wisły 2, i tyleż od handlowego miasta *Chmielnika*, od *Pińczowa* i *Wislicy*, sławnej pamiętnym sejmem, i mającej kościoł z ciosowego kamienia, za Króla Władysława Łokietka zbudowany.

Busk z położenia swego znajduje się na podnożu gór piewiastkowych Karpackich; atoli w okolicach miasteczka są góry czwartej formacyi, to jest: złożone z wapieńca pierwiastkowego, marglu wapiennego, piaskowca, tudzież szczątków roślin morskich, muszli i madrepor. Na południe, o ćwierć mili od miasteczka, leży źrzódło mineralne.

W roku 1834, Rząd uznał korzystném wypuścić wody Buskie, w dzierżawę prywatną, z warunkiem, aby zawiązać się mająca kompania, urządziła przy nich to wszystko, co tylko za potrzebne osądzone zostało. Odtąd powstał przy źrzódle zakład, obejmujący łazienki, zdroje do picia wody i lokale dla gości. Budowa ta ma front prześliczny; wewnątrz zaś, przez całą jej długość ciągnie się obszerna sala, dla przechadzki w czasie niepogody. Nade drzwiami sali, od północy, umieszczona jest galerya dla orkiestry. Sala ta przedziela dwa rzędy pokoików z wannami oddzielnemi dla pacyentów każdego wieku. Przy łazienkach damskich usługują kobiety.

Dwa korytarze, ciągnące się ode drzwi północnych, rozdzielają także po dwa rzędy pokoików z wannami; liczba tych pokoików jest, po 20 w każdym korytarzu, z których, w zachodnim, są dla gości, a we wschodnim, dla żołnierzy i ubogich. (*Dalszy ciąg nastąpi*).

*)

	Rok				*Odwiedzający.*
osoby	1828	—	—	—	202
	1829	—	—	—	311
	1830	—	—	—	359
	1831	—	—	—	38
	1832	—	—	—	799
				W ogóle	1,709
familie	1835	—	—	—	380
	1834	—	—	—	337
	1835	—	—	—	261
	1836	—	—	—	262
	1837	—	—	—	226
				W ogóle	1,766.

ВИЛЬНА. Типограф. А. Марциновскаго. Печатать дозволяется. Іюля 1 д. 1388 г. — Цензоръ Стат. Совѣт. Кав. *Левъ Боровскій.*